

Juryrapport voor de KNOB Stimuleringsprijs voor nieuw onderzoekstalent

Juryrapport van de KNOB Stimuleringsprijs voor nieuw onderzoekstalent 2014/2015, uitgesproken op 13 maart 2015 tijdens de KNOB studentenstudiedag aan de Universiteit van Amsterdam.

Vandaag wordt voor de derde keer de KNOB Stimuleringsprijs voor nieuw onderzoekstalent uitgereikt. Van oudsher vindt de KNOB het belangrijk beginnende onderzoekers een podium te geven voor de presentatie van hun onderzoek. Dit podium wordt geboden met het *Bulletin KNOB* en in het bijzonder met de speciale studentenstudiemiddagen die de bond al jaren organiseert. De relatie met nieuwe onderzoekers wil de KNOB graag aanhalen en versterken. Bij zijn afscheid als voorzitter van de KNOB, in 2008, heeft Diederik Six daarom een stimuleringsprijs voor nieuw academisch talent aangeboden en hij stelde hiervoor een fraaie zilveren penning, onderdeel van een zilveren troffel, ter beschikking. Deze prijs vormt een complement van de KNOB-erepenning die wordt uitgereikt aan personen die gedurende hun carrière een bijzondere bijdrage aan de doelstelling van de bond hebben geleverd. Zelf 116 jaren jong, beschikt de KNOB nu over een prijs om nieuw talent te eren en hopelijk ook voor het vakgebied te behouden. Het onderzoekstalent komt tot uitdrukking door een opmerkelijke wetenschappelijke scriptie, artikel of project in een van de wetenschapsgebieden die de bond behartigt.

De jury van de stimuleringsprijs 2014 betond uit prof. dr. Caroline van Eck (Universiteit Leiden), prof. dr. Bernard Colenbrander (Technische Universiteit Eindhoven), onder voorzitterschap van dr. Marie-Thérèse van Thoor (Technische Universiteit Delft). Secretaris van de jury is dr. mr. Geert Medema, secretaris van het bestuur van de KNOB.

De jury van de KNOB stimuleringsprijs ontving acht scripties, respectievelijk eindwerkstukken op voordracht van collega's van de VU Amsterdam, Radboud Universiteit Nijmegen, Universiteit Utrecht, Rijksuniversiteit Groningen (twee stuks) en de Technische Universiteit Delft (drie stuks). De onderwerpen van de ingezonden werken varieerden van Frankfurter satellietsteden in de Sovjet Unie, de Hollandsche Schouwburg in Amsterdam, een piramidale structuur langs de Via Appia in Rome, aanbestedingen in de bouw, de Weerter Martinatoren, een studie voor een herontwerp van het Delftse Armamentarium, tot krimp in Zeeuwse havensteden en in de steden Hoorn en Enkhuizen.

De jury was blij verrast dat zij ook dit keer weer voordrachten mocht ontvangen met een grote diversiteit, aan onderwerpen, maar zeker ook aan aanpak en methode. Uit de acht voordrachten heeft zij vier scripties genomineerd, die vandaag zijn gepresenteerd. Zij geven niet alleen een kijk op de veelzijdigheid van de onderwerpen, benaderingswijzen en uitwerkingen, maar geven ook blijk van een hoge kwaliteit van onderzoek.

De Hollandsche Schouwburg, a shoah memorial and museum in Mokum, van Maarten van Kesteren geeft een mooie combinatie van historisch onderzoek en ontwerp. Het onderzoek is nauwkeurig, veelzijdig en uitgebreid, waarin ook zeer verrassende onderdelen aan bod komen. Zo worden begroeiing en materialisatie minutieus en zorgvuldig in kaart gebracht, en leidt de ontwerper de lezer via deze analyses naar een weldoordacht en goed ontwerp. De jury heeft grote waardering voor de aanpak en zorgvuldigheid van dit onderzoek.

In *A Pyramidal structure along the Via Appia, documentation and reconstruction* laat Rens de Hond zien dat 'traditioneel' bronnenonderzoek heel goed gecombineerd kan worden met nieuwe technieken en methoden. De, in uitstekend Engels geschreven scriptie, is een overtuigend bewijs voor het feit dat de klassieke geesteswetenschap nog lang niet uitgeput is. In een meeslepend en goed gefundeerd betoog brengt Rens de

Hond volgens de jury een 'vreemde sculptuur' tot leven, beantwoordt overtuigend zijn vragen, en geeft tegelijkertijd genoeg openingen voor vervolgonderzoek.

Ook Minke Walda laat in *'Daar het amoveren van gebouwen in deze dagen zo algemeen is'. The management of decline and demolition in the Dutch towns of Hoorn and Enkhuizen in historical perspective (1650-1850)* zien dat de combinatie van diverse methoden, zelfs uit diverse vakgebieden, tot een prachtig resultaat kan leiden. Krimp en afbraak, af te lezen aan kaarten en stadsbeelden, aan bebouwing en verbouwing, en gekoppeld aan archiefonderzoek naar het stedelijke beleid, levert een volwaardig beeld van de transformaties van deze steden in een periode die over het algemeen alleen met economische stagnatie in verband wordt gebracht. De jury heeft waardering voor de manier waarop Minke Walda niet slechts een gestructureerd verhaal heeft gepresenteerd, maar ook voor de combinatie van theorie, archiefmateriaal en de analyse van kaart en beeld.

De onsterfelijke aanbesteding. De zoektocht naar de beste prijs-kwaliteitverhouding in de bouwnijverheid van Nederland, 1870-1940 van Sieger Vreeling, tenslotte. behandelt een verrassend onderwerp, waaraan tot nu toe weinig aandacht is besteed in de architectuurgeschiedenis. Sieger Vreelings onderzoek naar de beste prijs-kwaliteitverhouding in de bouw levert een fascinerend beeld op van aanbestedingen, prijsafspraken, en brieven aan ministers, hetgeen eens te meer duidelijk maakt hoe belangrijk de rol van de geschiedenis is voor de eigen tijd, en hoe actueel dit onderwerp blijft. De scriptie leest als een eigentijds boek. Niet alleen de architectuurgeschiedenis, maar ook opleidingen in architectuur en gebouwde omgeving kunnen volgens de jury veel profijt hebben van dit soort kennis en onderzoek.

De jury is zeer onder de indruk van het feit dat jonge onderzoekers optimaal gebruik hebben gemaakt van zowel klassiek geesteswetenschappelijke bronnen en methoden, maar ook van kaarten, opnametechnieken, tekeningen, en combinaties daarvan. Dit heeft niet alleen een veelzijdig beeld opgeleverd – hetgeen het jurywerk een buitengewoon aangename bezigheid maakt - maar kan ook worden gezien als een verrijking van de diverse vakgebieden, door kruisbestuiving en aanvulling. De jury spreekt dan ook veel waardering hiervoor uit, maar tevens de wens dat jonge onderzoekers zullen worden gestimuleerd om de moderne technieken en mogelijkheden volop te benutten, zonder daarbij de specialistische kijk en aanpak, of de klassieke methodiek uit het oog te verliezen.

Voor de uiteindelijke keuze heeft de jury als belangrijk criterium aangehouden dat het werkstuk getuigt van een originele benadering van het vakgebied en dat het vernieuwend is in aanpak; daarnaast dient het nieuwe inzichten op te leveren. Tenslotte zijn de toegankelijkheid van de tekst én de actualiteit van het onderwerp wezenlijke beoordelingscriteria geweest.

Op grond van deze criteria heeft de jury besloten de KNOB Stimuleringsprijs voor nieuw onderzoekstalent 2014/15 toe te kennen aan

Minke Walda voor de scriptie *'Daar het amoveren van gebouwen in deze dagen zo algemeen is'. The management of decline and demolition in the Dutch towns of Hoorn and Enkhuizen in historical perspective (1650-1850)*

Als hoofdredacteur van het *Bulletin KNOB*, nodig ik haar, mede namens de redactie, uit om (een gedeelte van) zijn scriptie te bewerken voor publicatie in het *Bulletin KNOB*. Amsterdam, 1 maart 2015

Dr. Marie-Thérèse van Thoor

juryvoorzitter